

Potres v Italiji - Pomanjkanje gozdnih delavcev v Rusiji

JADRANSKO STRAN ITALIJE ZADEL STRAHOVIT' POTRES. — MNOGO MRTVIH IN RANJENIH. — VOJAŠTVO POMAGA PRI REŠEVALNEM DELU. — NAJBOLJ PRIZADETO MESTO ANCONA, V KATEREM JE VSAKA HIŠA POŠKODOVANA.

Rim, Italija. — Mnogo človeških življenj je zahteval in velikansko škodo na blagu je povzročil silovit potresni supek, ki je v četrtek zjutraj kmalu po osmi uri zadel jadransko stran italijanske obale, in ki se je čutil od Trsta do Neapela. Strahovita panika se je polastila prebivalstva, kajti splošno se je bale, da se bo ponovila potresna katastrofa, ki je v preteklem juliju pokopala na tisoče oseb.

Med najbolj prizadetimi mesti je Ancona, v katerem so našli mrtvih 27 oseb in več kakor 200 pa je bilo ranjenih. Skoraj vsaka hiša v tem mestu, ki šteje 50,000 prebivalcev, je bila bolj ali manj poškodovana. Potres je trajal skupno 20 minut. Takoj po prvem sunku je preplašeno prebivalstvo bežalo na ceste in se ni hotelo vrniti v hiše, boječ se, da se bodo sunki ponovili. Enako se je tudi vse delo ustavilo.

Notranje italijansko ministrstvo je takoj odredilo potrebno, da se dostavi pomoč prizadetim mestom. Iz sosednjih provinc so bile poslani vojaške čete na pomoč, nad oddaljenimi vasmi pa so krožili aeroplani, da so ugotovili, kje je pomoč potrebna. Med drugimi večjimi poslopji ste bili uničeni poslopje provinčne glade in pa zvonik cerkve sv. Zakramenta.

Drugo mesto, ki je dosti trpelo, je Senigallia. Kopalniška poslopja, v katerih se je nahajalo mnogo letoviščarjev, so bila izpremenjena v bolnišnice, lokalne bolnice pa so zasedene do prenapoljenosti.

HIMEN

Chicago, Ill. — Preteklo sredo se je vršila v tukajšnji cerkvi sv. Štefana poroka dveh splošno priljubljenih in v svojih okoljih znanih mladih parov, namreč Johnnyja Práha in Mary Šiflerjeve. John je že nekaj leta uslužben pri upravi Amerikanskega Slovenca. Po obrednih obredih je opravil tukajšnji pomožni župnik, Rev. Aleksander Urnankar. Družice nevesti so bile: Nevestina sestra Frances, dalje Mary Erinc in Anna Svažič. Tovarjici so pa bili sledeči: Zeninova brata Victor in Frank, nevestin brat John in Vincent Baskovič. Zenoitovanje se je vršilo ob obilni udeležbi zvečer v cerkveni dvorani, kjer so razni govorniki voščili mladeniču paru srečo in jima dajali navodila za težki zakonski stan, nakar se je razvila veselja zabava s plesom, ki je v najljepšem redu trajala do zgodnjih jutranjih ur. — Gratulantom se pridružuje tudi list A. S., ki želi svojemu vesterinu uslužbencu in njegovi izvoljenici zadovoljnost, veselje in mnogo rožic na njih nadaljnem potu življenja.

RUSIJI MANJKA DELAVCEV

Za sekanje lesa v gozdovih, ki so njih glavni vir dohodkov, potrebujejo Sovjeti milijon in pol delavcev. — Manjka jim jih še pol milijona.

Moskva, Rusija. — Sovjeti potrebujejo za svoj industrijalizacijski načrt, ki ga izvajajo z vso naglico, ogromno denarja. Največji vir svojih dohodkov za to potrebo pridobivajo iz naravnih produktov, namreč iz poljskih pridelkov, v prvi vrsti pšenice, katero izvažajo v tako velikanskih množinah, da je to grozilo gospodarsko upropastiti poljedelstvo ostalih dežel, ki ne morejo z Rusijo konkurirati vsled nizke plače, ki jo dobiva ruski delavec; drugi, še bolj važni dohodki pa jim prihajajo iz razsežnih gozdov v severnih pokrajinah, odkoder izvažajo v inozemstvo les v enako velikanskih množinah.

Za to delo na dveh poljih pa je potrebno enako ogromno število delavstva, in za to je točasno Rusija v velikih zadregah. Za industrijska dela pač še dobi moči, veliko težje pa je za dela v gozdovih, ker pač nihče ne gre rad v divjce, neobljudene pokrajine in poleg tega pa še zlasti, ker je znano, kako slabo oskrbo dobe ti delavci, da se ravna ž njimi kakor s sužnji.

Po vladnih načrtih bi se moralo v prihodnjih treh mesecih izsekati lesa za 131 milijonov kubičnih metrov, kar je dvakrat več, kakor lani ob tem času, da se dobi dovolj denarja za kritje stroškov. Za to delo se potrebuje poldrugi milijon delavcev in 80 tisoč konj. Zdej še primanjkuje pol milijona oseb in delno se namerava to število izpolniti s tem, da se bodo poslali kmetje s kolektiviziranih kmetij, kjer se je poljsko delo nehalo, po sili na delo v gozdove.

ZENSKA IZGUBILA SPOMIN

Chicago, Ill. — Pretekli torek je bila najdena na cesti neka bogato oblečena mlada ženska, katera je bila nato oddana v okrajno bolnico. — Ženska je namreč popolnoma zgubila spomin in ni mogla navesti niti svojega imena, niti kje stanuje. V sredo pa je na to prišel po njo neki moški, ki je izjavil, da je to njegova žena, Diana de Milo, profesionalna plesalka, s katero živi na 1790 W. Grand Ave., in katera je podvržena pogostim napadom omedlevice.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovincu; čitajte ga!

Slika nam kaže notranjščino krasne starodavne cerkve sv. Franciška v Assisi, Italija, kjer se je preteklo soboto izvršila poroka bolgarskega kralja Borisa z italijansko princezino Giovanno. Cerkev je bila zgrajena v letu 1223, kmalu po smrti omenjenega svetnika.

VSAKDO NAJ GRE NA VOLIŠČE

Prihodnji torek naj vsak državljani odda svoj glas.

Chicago, Ill. — Prihodnji torek, 4. novembra, je za ameriškega državljanu eden tistih dni, ko ima takorekoč vso oblast nad deželo v svojih rokah. Od njega je odvisno na ta dan, kako se bo v bodočih letih upravljala naša velika Unija. Je to neprecenljiva pravica državljanova, katero izvrševati naj si ne šteje samo v dolžnost, ampak tudi v ponos. Zato naj noben državljan, ki se hoče šteti zavednim, ne opusti, da bi se ne poslužil te velike pravice.

Volitve bodo prihodnji torek. Volitve za senat in za kongres. Ne maramo priporočati nikomur, za koga naj odda svoj glas. Vsak naj sodi po svoji vesti in lastni razumnosti in voli tistega, o katerem upa, da bo vestno izvrševal svoj urad. Ne iti toliko na lepe besede kandidatov, ampak bolj na njih rekorde.

Volilce v Illinoisu opozarjamo na dve stvari, o katerih se bodo morali izraziti na volilni dan, namreč vprašanje, naj se prohibicija preklicne ali ne, in o tem, naj se li da ženskam potratna pravica. Obe vprašanji ste tako jasni da pač ni treba nobenega navodila slovenskim volilcem, kako naj jih odgovore.

— McAlester, Okla. — Pomozna akcija je še vedno vztrajno na delu, da reši 29 rudarjev, ki so bili v rovu pokopani vsled eksplozije pretekli ponedeljek. Spravili so na dan že več mrtvih trupel.

KRIŽEM SVETA BRAZILIJA POZDRAVLJA VARGASA

— Šangaj, Kitajska. — Kitajski vojni minister, gen. Ho Ying je odstopil, ker se je čutil uzaženega vsled tega, ker ga je Čiang Kai-šek vedno zapostavljal in mu ni zaupal državnih tajnosti kakor drugim ministrom.

— Washington, D. C. — Politiko ozračje v Braziliji se je po kaosu, ki je nastal po zadnji uspeli revoluciji, dokaj izčistilo. Splošno se že smatra dr. G. Vargas, voditelj revolucionarnih čet, legalnim predsednikom dežele, ki se že nahaja na potu v glavno mesto, Rio de Janeiro, kjer se je tudi vojaška oblast izjavila, da mu bo prepustila vodstvo dežele. Slovesna inauguracija se namerava vršiti z velikimi paradami na dan 15. novembra.

Dr. Vargas je zelo priljubljen pri ljudstvu in je na svojem potovanju povsod od prebivalstva navdušeno pozdravljen.

SAMOUROR BANČNEGA PREDSEDNIKA

Benton Harbor, Mich. — Preteklo sredo ponoči je bilo najdeno mrtvo truplo, s streljivimi ranami, predsednika tukajšnje banke Farmers and Merchants National Bank. Truplo je ležalo v garaži, katere vrata so bila zaklenjena, okna pa skrbno zakrita s časopisnim papirjem. Vzrok samourora ni znan. Uradniki banke so izjavili, da je bančno stanje sijajno.

BOGAT PLEN BANDITOV

Chicago, Ill. — Pred stanovanje A. D. Devejian, 2415 Lunt Ave., sta prišla preteklo sredo dva moška in se izdajala za uslužbenca cvetličarne. Komaj pa jima je bil dovoljen vstop, sta zgrabila in zvezala dekle in nato oropala hišo za vrednost \$15,000. Med drugim sta ukradla tudi dragoceno uro, ki jo je dobila Mrs. Devejian v dar od pokojnega turškega sultana. Ta družina je namreč prišla iz Sirije.

— ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'!

Iz Jugoslavije.

VELIKA ŠKODA PO POPLAVI. — PO NOVEM NALIVU VODE ZOPET ZAČELE NARAŠČATI. — PO GORAH JE SNEG. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE IN NOVICE.

Voda, ki je upadla, zopet narašča

Ljubljana, 1. okt. — Sava je že upadla skoro do normale, pa je začelo v nedeljo popoldne spet rositi in nato resno deževati. Padlo je zopet narasla skoro za dva metra. V Medvodah je mostovni promet zelo oviran in se vsak, kdor se poda čez most, poda na svojo lastno odgovornost. Stanje je vedno bolj kritično. Glinščica dela škodo in Gradaščica je napravila v Polhovem gradu tudi ogromno škodo.

Škoda v Trbovljah

Zadnji nalivi so v Trbovljah napravili veliko škodo. Nova cesta je v temeljih ogrožena, ker jo je Trboveljsčica izpodjedla. Izpodjeden je tudi temelj novega betonskega mostu.

Zidan most, 13. okt. — Narasla Savinja je nosila s seboj velike množine lesa in poznih poljskih pridelkov. Ravnatelju tovarne podpetnikov je odneslo kopalno uto. Cesta, ki vodi proti Brišam, je zelo pokvarjena.

Iz Sevnice poročajo, da je bila Sava narasla pri Sevnici bolj kakor za časa velike povodnji leta 1925.

V Krškem je Sava narasla za 3 metre in pol. Voda je vdrla v kleti. Celu sejmšče je pod vodo. Krka je nosila seboj veliko število utopljenih zajcev in srn.

Povodenj v Šaleški dolini

Paka je strahovito hitro narasčala. Prestopila je bregove in preplavila Šoštani, da so bile vse ulice pod vodo. S postaja ni bilo mogoče v mesto.

Narastla Bistrica

Slov. Bistrica, 13. okt. — Bistrica je narasla že skoro za dva metra. Dežuje pa kar naprej in bati se je najhujšega. Med dežjem že naletuje sneg.

Tudi Cerknica je narasla

Cerknica, 13. okt. — Cerknica je narasla za 2 m nač normalno in odnesla večjo množino lesa, ki je bil na žagah. Večje škode do sedaj ni.

Vode upadajo

Ljubljana, 14. okt. — Po večerajšnjem močnem nalivu je nastopilo zopet lepo vreme. — Vode upadajo. Sedaj se že vidi ogromna škoda, povzročena po tej povodnji. Iz Ježice poročajo, da je tam napravila Sava nad Gameljščico 300 metrov široko strugo, po nekaterih krajih še več. Izračunano je, da je padlo nad Ljubljano in okolico v zadnjih dveh nalivih, v petek in ponedeljek, za 13,250,000 hl vode. — Včeraj je bila temperatura pravnizka, ker je po gorah zapadel

nov sneg. Snežilo je tudi v ravnini, pa je sneg skopnel.

Napredek

Belgrad. — Poljedelski minister je odobril načrt za izsuševanje Struškega polja. Kakor znano, bo Jugoslavija pribila s tem 120,000 ha rodovitne zemlje in se bo s tem rešilo vprašanje pobijanja malarije. Delo se prične prihodnje leto.

Smrtna kosa

V Črnomlju je umrla Mici Fabjanova, vzgojiteljica in učiteljica. — V Konjicah je umrl Jože Cenčič, gozdni uslužbenec pri Windischgrätzu, star 80 let. — V Lipovcu pri Ribnici je umrl Andrej Höningman, posestnik in obč. svetovalec. — V Mariboru je umrla Antonija Markovič, zasebnica, stara 72 let.

Število koles na Vrhniki

Zanimivo je, da je bilo pri zadnjem popisovanju koles naštetih v vrhniški občini nad 900.

Nesreča

Ko je 67letni Anton Štojs iz Studene pri Krškem šel spat na pod, se mu je lestva prevrnila in je padel. Pri padcu si je zlomil desno nogo.

Star mož in mlada žena.

V Apatinu se je obesil Janoš Rant, star 72 let. Starca je poglala v smrt lahkomišelnica žentitev z 20letnim dekletom.

Maribor

Policijski uradnik g. Trpin je ujel na Meljskem hribu ne navadno velikega in lepega gada, katerega je izročil drogeristu g. Thüru v preparacijo.

Težka nesreča

Martin Božič, posestnik iz Vrhopolj, je po preteku opravljenege dela šel domov po pešpoti ob 5 m globoki jami. Nesreča je hotela, da mu je zmanjkalo tal in se je prekopicnil v grapo. Padel je naravnost na glavo in si prebil lobanjko.

Zastrupljenje z gobami

V Podbrežju na Stajerskem se je zastrupil z gobami Ivan Walkhauser, njegova žena in dva otroka, ker so jedli pokvarjene gobe. Sosedje so to opazili in prihiti na pomoč.

Nesreča

V Škofiji Loki je padel z odra 43letni zidar Jurij Vrhovnik iz Mengša. Pri padcu si je polomil več reber ter se tudi nevarno pobil na glavi.

Nesrečen padec

V Št. Vidu pri Ljubljani je 12letni posestnikov sin France Sever pred domačo hišo tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Naročnina:	
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Subscription:	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50

Subskripcija:	
Za celotno leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Mešani zakoni

Poroka bolgarskega kralja Borisa, ki je pravoslavne vere, z italijansko princezino Ivano je izzvala različne komentarje o mešanih zakonih in časopisi so že ugibali o najdalekosežnejših koncesijah, ki naj bi jih sv. oče novoporočencema dovolil. In ker pa gotovo časopisje še vedno ne neha operirati s "papeževimi dispensami", ne bo odveč, ako obrazložimo v kratkem, kako stališče zavzema Cerkev v vprašanju mešanih zakonov.

Zakonska zveza dveh poročencev je popolno združenje v eno skupno življenje, v katerem si oba delita isto žalost in isto radost. Tako globoka in prisrčna zveza pa ni trajno mogoča, ako nimata oba poročenca istih moralnih idealov in istih verskih nazorov. Zato je razumljivo, da katoliška cerkev od klanja mešane zakone in jih dovoljuje le izjemoma in pod pogojem, da je katoliškemu delu zagotovljeno nemoteno izpolnjevanje verskih dolžnosti tudi v zakonu in enako tudi njegovim otrokom. Čisto razumljivo. Kajti razven v onih pokrajinah, kjer so katoličani kompaktno in v velikem številu naseljeni, tako da štejejo izključno večino, — pomenja povsod drugod zakon kristjanov, ki pripadajo raznim veroizpovedim, veliko nevarnost in najbližjo priliko za tih verski odpad. Tega naziranja niso le katoličani, ampak prav tako pravoslavni in protestanti. Po soglasnem mnenju katoličanov in nekatoličanov so mešani zakoni najhujša in najgostejša pot v versko malomarnost in največkrat popolno versko brezbriznost.

Človek, živčev v neprestanem stiku z drugoverci, se kaj lahko nazvame njihovega mišljenja. Zveza med možem in ženo je pa sploh najtesnejša, ki more družiti dvoje ljudi. Zato je kaj naravno, da se v družinah z mešanim zakonom malo ali nič ne govori o veri in verskem udejstvovanju, že zato, da se ne žali verskega čustvovanja zakonskega druga. Vera in vrednotenje verskih dobrin se obravnava kot drugovrstna, le prigodnostna zadeva. Naravno, da tudi otroci pričnejo prezirati in zanemarjati versko življenje. Pod pretvezo medsebojne strpljivosti obvelja verski indiferentizem kot ideal. Da se ohrani pri hiši ljubi mir, zakonca po malem odstopata od svojega živnega verskega prepričanja in udejstvovanja in tudi na otroke ne izvajata bogve kako prepričevalnega verskega vpliva.

Katoliki, protestanti in pravoslavni se zato trudijo, da kar moč omejuje in preprečuje mešane zakone. Vse tri veroizpovedi zahtevajo od neveste, da predloži od drugovernega ženina pismeno izjavo, po kateri se obvezuje, da bo spoštoval vero svoje žene in da ne bo ne z grožnjami ne z ničemer poizkušal nanjo vplivati, da bi spremenila svojo vero. Pravtako se morata novoporočenca pismeno zavezati, da bodo vsi otroci krščeni in vzgojeni v katoliški veri. V slučajih, kjer se z veliko verjetnostjo predvideva, da se obljuba ne bo držala in je sploh velika nevarnost odpada od vere, je že po samem božjem zakonu taka zveza zabranjena in niti papež ne more dati dovoljenja za zakon. (Canon 1060.) Katoličani, ki bi brez cerkvenega dovoljenja sklenili zakon, se sicer veljavno poročijo, toda nedopustno, in jim Cerkev odreka zakramente toliko časa, dokler ne dobe dovoljenja cerkvene oblasti. Če so se poročili pred nekatoliškim svečenikom, zapadejo celo izobčenju iz Cerkev, od katerega more le škof odvezati.

To se nam je zdelo vredno omeniti, da razvidimo vso abotnost nekaterih poročil, ki jih ob priliki poroke bolgarskega kralja Borisa širijo gotove časnikarske agence. Tako n. pr. beremo: Kraljevi družini sta se sporazumeli, da bo prestolonaslednik pravoslavne vere. Verjetno je, da se bo papež prilagodil bolgarski ustavi, ki zahteva, da je prestolonaslednik pravoslavne vere, medtem, ko bi kraljica in drugi otroci ohranili katoliško veroizpoved.

Na podobne kupčije Cerkev ne more iti: kajti duša prestolonaslednika ima v njenih očeh prav toliko veljave kot duše drugih otrok. Znano je, da je 23. septembra 1925 Filip Henski, nečak Viljema II., poročal Ivanino sestro, princezo Mafaldo. Pij XI. je dal dovoljenje za mešan zakon, a Filip Henski se je obvezal vse otroke vzgojiti v katoliški veri. V protestantskih krogih je bilo tedaj mnogo zgledovanja, toda papež ni mogel ravnati proti božjemu zakonu. 10. novembra 1926 je švedska princesa Astrida, luteranka, poročila belgijskega prestolonaslednika Leopolda. Tudi ona je dala garancije za katoliško vzgojo otrok. Pred nekaj časa pa smo brali, da je tudi ona prestopila v katoliško Cerkev.

Bolgarski zakonik zahteva, ako je eden poročencev pravoslavne vere, da se poroka vrši pred pravoslavnim duhovnikom, ki nastopa kot oficijelni zastopnik države. Verjetno, da bo papež dal princesi Ivani dovoljenje, da bo po poroki po katoliškem obredu pristostovala tudi pravoslavnemu poročniemu obredu, da bo njen zakon z Borisom III. imel tudi civilno-pravne posledice. Toda čisto izključeno je, da bi papež dal dovoljenje, da sme biti prestolonaslednik iz tega zakona pravoslavne vere ali da bi pooblastil njegovo mater, da ga vzgoji v kaki drugi veri, kakor katoliški.

Sicer pa bolgarska ustava (čl. 38) govori le o kralju, "ki mora biti pravoslavne veroizpovedi," a v ničemer ne omenja prestolonaslednika. (Bil pa ni niti Aleksander Batenberški niti Ferdinand Koburški pravoslavne vere.) Težava glede veroizpovedi prestolonaslednika bo nastala šele tedaj, ko bo prišel čas, da zasede prestol. Toda do tedaj se še marsikaj lahko spremeni tudi v zadržanju Bolgarije, ki kaže mnogo razumevanja za katolicizem.

"NAROD, KI NOČE IN NE ZNA CENITI SVOJIH VELIKIH MOŽ, NI VREDEN, DA ŽIVI."

Sheboygan, Wis.

Te besede so bile zgovorjene na Baragovi proslavi v Clevelandu. Pač resnične, in če jih obrnemo tudi na slovenski narod — bridke. Ali zna naš narod ceniti zasluge svojih velikih mož? Odgovor: Ne. Vsaj v življenju gotovo ne. Pač pa ne morem primerjati zasluge, delo in požrtvovalnost škofa Barage s kakimi deli naših drugih velikih mož in narodnih voditeljev; fakt pa je, da nikdo, naj bo ta ali oni, še ni prejel priznanja za svoje delo, dokler je bil živ. Le ko umre, ko ga sigurno zakopljemo, mu nasujemo mrzle zemlje na njegove ostanke; ko smo do dobra prepričani, da ne bo več škodoval naši samoljubnosti, da ne bo več predmet naše nevoščljivosti in zavisti; ko se oddahnemo, da ne bo več na potu, da ne bo zasenčil naše zmožnosti in ne bo več zmanjšal "naših zaslug", šele takrat spoznamo, da ni bil slab človek in da smo mu po smrti lahko celo prijatelji. Zgodilo se je že, da so ravno tisti, ki so mu v življenju zadali največ ran, mu po smrti peli največjo hvalo. Zakaj ta-

ko? Vzrok je, ker nam je prirojeno, da ne damo in ne damo kredita človeku, ki bi nas po naših mislih nadkriljeval.

Vse njegovo delo vržemo v blato, če preti nevarnost, da bi ta človek postal preveč popularen in priljubljen med narodom. Začnemo gonjo proti njemu, najdemo vse vzroke, navedemo vse mogoče in nemogoče grehe. Ali je tako počenjanje vredno dobrega slovenskega naroda? Kdor je velik po duhu, bo velik tudi v svojih dejanjih. Le kadar se bomo iztrgali zavisti in nevoščljivosti in dali priznanje za delo, komur to priznanje gre, pa če je tudi sovražnik, le takrat bomo lahko rekli: Slovenski narod je mali po številu, a orjak po duhu.

Lep vzgled, kako naš narod ceni zasluge svojih delavcev, je premeščenje v sirotišnico enega izmed najbolj popularnih pisateljev, kar jih živieših še ima slovenski narod, in to je Rado Murnik. Ko je izžepal vse svoje moči, so ga poslali v sirotišnico, kakor se "hvalježnemu" narodu spodobi. Domovina mu nikakor ne more preskrbeti vsaj domačo streho. Ko bo umrl, mu mogoče postavijo še spomenik, kakor so storili s Cankarjem. Ali ne bi domovina že sedaj postavila spome-

nik, ko ga bi pisatelj lahko še užival? Postavila bi si naj spomenik v njegovem hvaležnem srcu in ne spomenik iz mrzlega kamna, ki človeku po smrti nič ne koristi. Postregli bi mu naj z udobnim stanovanjem in hrano, da bi vsaj konec svojega življenja v miru preživel.

Njegova 80letna mati je žalostno zrla za vozom, ki je odpeljal njenega sina v ubožnico. Le materino srce je trpelo muke za sina, narod je pa brezčuten.

Marie Prisländ.

IMENITNA POROKA

Chicago, Ill.

V Chicagi je pa res prijetno. Komaj sem se povrnil z banke-ta v So. Chicagi, že so me povabili na novo slovesnost. John Prah je šel po nevesto Mary Šifler pa ne daleč kot v starem kraju. Pahovčev Martin (njegov dom je blizu Škofje Loke) je šel po nevesto daleč v Poljske hribe. Človek bi mislil, da je ni nobene zanj v Škofji Loki. Seveda mestna dekleta se že malo popravljajo in ob-leko hočejo po najnovšem pariškem kroju, take bi ne bile za Pahovčovo kmečko hišo. Tam je treba delati, ni časa se lišpati, da pa pavdra tudi tam ne manjka, vam bi Pahovčeva mlada mama lahko povedala, a ta payder se dobi pri delu in negovanju živine. John Prah je pa šel samo z 23. ceste na 22. in gostoljubna obitelj Šiflerjeva mu je vrata odprla in Mary je pa prav rada šla z Johnom pred altar dne 29. oktobra ob 10. uri.

Da ji pa ne bo nikdar žal, da je Johna vzela, so poskrbele naše sestre, naš organist in pevec ter gospodje. Sestre so veliki altar tako okrasile, da je izgledal kot ena sama bela kruzantema. Nisem dosedaj še videl za poroko tako okrašenega altara. Samo Hinesova hčerka je imela še lepše, ko je sama dekoracija za njeno poroko je bila v nadškofijski stolnici in kardinal Mundelein sam jo je poročil.

Naš dični Račič je pri vstopu v cerkev igral take koračnice, kot jih bodo tebi angeli igrali, ko boš stopil v nebesa. Pevski kor je bil bolj podoben angeljskim korom in ko je Kosmačeva Justina pela: Lepa si Marija, so gotovo štirje angeljski zraven nje stali in spremljali njeno petje. Višek slovesnosti pa je bil, ko je p. Murnik imel peto mašo z leviti v krasno razsvetljeni cerkvi sv. Stefana.

Omeniti moram še to, da so ženini in njegovi spremljevalci — lepi zali fantje imeli tudi lepe zale obleke — črne kot je prav in spodobno za tako veliko slovesnost. Najbolj se leliko postavil mali Eduard Prah, ki je imel salonsko obleko, pri-rezan frak, belo vestijo in le-

pe črne hlače s široko snoro. Samo visokega cilindra ni imel, če bi se bil imel visoki cilinder pa bi bil najlepši in najmodernejši fant v nasebini.

Ne samo veselje med vsemi, ki so pripomogli kaj k tej slovesnosti, nista bila vesela le ženini in nevesta in svatje in pevci in gospodinjje, sam Najvišji Gospod je bil vesel te poroke ko so z ženinom in nevesto vred prejeli Gospoda v sv. obhajilu vsi drugi gostje in svatje. Tebe pa John in Tebe Mary pa naj spremlja na novi poti blagoslov Božji in po njem sreča, zdravje, zadovoljnost in ljubezen.

To Vama želi

P. Alfonz, O.F.M.

SLOVENSКИM VOLILECM V

Milwaukee, Wis.

Listje po drevu, kolikor nam ga je dano videti po mestu, rumeni, odpada in se zbira po tlaku, uveli travi in obcestnih grabnih, kamor ga pač znašajo jesenski vetrovi.

Nahajamo se v zadnjih dnevih, pred volitvami. Zato ni čudnega ako vidimo med temi rumenimi odpadnimi listi marskje pomešanega kupe tiskane-ga papirja, s katerimi se por-gravajo vetrovi. Polni so ti tiskani listi obljub, napovedi, zgražanja, pobijanja in očitanja. Vsi obljublajo boljše. Mnogi to čitajo in mnogi tudi ne. Eni se strinjajo s tem, drugi zopet z drugim. Nekateri z britkimi preiskujkami za seboj se pa samo ironično posmehujejo vsemu. Vse po stop-njah poznanja razmer in ljudi.

Letos vlada še posebno zani-manje za volitve vespovsod. V slabih časih ljudje hrepeno po nekakšnji spremembi. Oklepajo se z manjšim odporom raz-ličnim naukom, in segajo po vsaki podani jim obliki. Posl-šajo, čitajo, mislijo in delajo po svojem prepričanju in naj-boljši vednosti svoje zaključke. Pa naj bo zaenkrat tako. Slab-še itak ne more biti, kot je se-daj. Tako sklepajo mnogi.

Številni politikaši ki so vse-drugo preje kot delavski prija-telji nesramno izrabljajo seda-njo krizo. Varajo in blufajo ljudi kolikor morejo in znajo.

V največ slučajih uvenejo vse tiste tiskane obljube po vo-litvah, prav kakor uvene in od-pade liste iz dreves. Dobro ali boljše za delavski sloj, ali splošno človeško druž-bo, zavisi od pravilno čutečega človeškega srca. Amerika je poznana kot dežela hladne-ga biznesa in dolarja, brez ču-til in srca za svojega bližnjega, zato pa je tudi toliko gorja, revščine in mizerije med nami. Le kadar se bo ljudstvo ta-ko daleč potrudilo, da bo dodo-bra поблиže spoznalo tiste lju-di za katere misli voliti, tiste katere hoče poslati v zakono-pa postavil mali Eduard Prah, ki je imel salonsko obleko, pri-rezan frak, belo vestijo in le-

boljše. Je vse preveč slepega verovanja.

Vse natisnjene obljube, pa naj zgledata še tako duhovite, ne pomenijo ničesar za delav-cu, če so dotični ki so jih dali natisniti brez čutečega srca do svojega bližnjega.

Slovenci v Milwaukee se bo-do na 4. novembra tudi udele-žili volitev. Ali, kakor smo v marsikateri drugi stvari straš-no zaostali za drugimi, prav-tako smo tudi v tem, da veli-kansko število Slovencev tukaj ne more in ne sme voliti, ker se še niso toliko pobrigali da bi postali državljani. Zanimiva bi bila prav gotova statistika med nami v tem oziru. Smo taki na-prednjaki da nam ga ni para. Vse hočemo na glavo postaviti, ko pa pride dan za akcijo, pa ni potrebnega orožja. Zato smo tudi toliko kot nič, zastop-pani v javnih državnih, posta-vodajnih mestih.

Letos imamo enega Slovenca na listi kandidatov za assem-bly-mana v 5. distriktu, kjer živi največ Slovencev. To je JOHN ERMENC. Volilec, ali komu preostaja izbirati? In ali ni dolžnost je nas vseh da volimo za našega najbližnjega člove-ka, kateri živi in čuti z nami, in pozna naše razmere? Da, dolžnost je nas vseh, da pora-bimo priliko, kadar se nam nu-di spraviti našega človeka k besedi v ameriški zakonodajni Na voliče 4. novembra vsi slovenski volilci, in volite za vse druge po Vaši najboljši razumevnosti in previdnosti, za Slovenca pa vsi brez izjeme.

Volilec.

NAJGRŠE ŽENE

Francozinja Claudine Po-haire se ponaša s tem, da je najgrša žena na svetu. Narav-nost ponosa je na svoja široka usta, na svoje majhne, bodoče oči in na svoje neznamno telo. V nekem procesu proti neke-mu lastniku avtomobila, ki je je povozil, je zahtevala veliko odškodnino, ker je baje tedaj izgubila nekaj svoje grdobe, o kateri trdi, da je naravnost klasična. — Nič manj ponosna na svojo grdobo je Angležinja Mary Ann Bevan. Ima dolg in suh obraz, ki se zdi neprestano srdit in žalosten, vsled česar jo je neki cirkuški ravnatelj an-gražiral kot klovna. Komaj se prikaže v cirksu, izzove cel orkan smeha; ni ji treba, da ni-ti izpregovori. Seveda ji za po-sel nese. Tako se zna ženska okoristiti ne le s svojo lepoto, ampak tudi s svojo grdobo; poslednja je celo v toliko na-boljšem, ker se ji ni treba ba-ti, da bo kdaj izgubila svojo grdobo, kakor izgube krasoti-ce svojo lepoto.

Tisti, ki v življenju nobene ali pa malo napak stori, tudi navadno v življenju prav ma-lo store.

SIRITE AMER. SLOVENC!

Vstajali so in se poslavljali. "Poračunali bomo že po volitvah!" so se zasmejali. Sandrini je zamahnil z roko, češ, ne, splača se govoriti o tem. "Ze greste, gospodje?" se je ljubez-nivo začudila Nina, ko so stopili v kuhinjo, da jo pozdravijo. "Mračni se že, signorina, treba je iti!" so ji povrsti odgovarjali in klanjajoč se ji po svoji južnjaški navadi, odšli iz hše. Nina je stopila za njimi, s praga jim je odzdravljala, ko so ji klicali iz avta: "A odgovaderci!" Sandriniju, ki jih je sprenil vsak svojo z odprto dlanjo in se tako po-slovili s snoparskim: "A noi!" Avto je zabrel, se sprožil in oddrevel s prvimi fašisti, ki so obiskali Križišček, pripravljajoč tla za volitve, katere naj bi zbrisal Slovence ob Soči s sveta.

Nina je počakala Sandrinija na vratih. "Zakaj te ni bilo več v izbo," jo je vprašal in jo pogladil po licih. "Mami sem kuhala čaj. Trese jo in zbada. Leči je morala," je povedala. (Dalje prih.)

Chronista Sontiacus:

"Dom ob Soči"

Zgodba iz zemlje zaslužjenih bratov

(Dalje.) "Seve, seve, ko se je tako napravilo, da moreš ostati na domu. Drugače pa bi se že premislila. Kmetija je kmetija in zmerom več vredna ko lepo lice, pa tudi če je Sandrinjevo!" "Nič se ne bi premislila, pa če bi vedela, da bom morala beračiti!" je odgovorila Nina na sosedino modrovanje. "Lej jo, lej, tako ga imaš rada! Potem je pa prav. Kdaj se poročita?" je imelo sosedo. "Kdaj? ... Letos gotovo!" je bila Nina kratka. "Veš, ljudje te že opravljajo. To in ono se govori..." Nina je zardela, kar sosedi ni ušlo. "Jeziški! Črnijo me, da bi se mi posme-

hovali. Nekaj morajo najti, drugače niso zadovoljni..." "Saj, saj," ji je pritrčila soseda, mislila pa svoje... Pred domom se je Budinka zahvaljevala sosedom, da so prišle pomagat in jim zagotavljala, da jim že kako povrne, ko nočejo plačila. Nina se ni mudila. Ob hiši je stal avto in radovedna je bila, kako gostje so neki v izbi. Pustila je mater s sosedomi, stopila hitro čez borjač v kuhinjo, odložila jermas ter hotela v svojo sobo. — Preobleči se je mislila in popraviti lase, da bi ne bil Sandrini v zadregi, ako bi jo moral predstaviti gostom. Sandrini je slišal, da je prišla. Široko je odprl vrata, pustil odprta in stopil k njej. "Che belezza!" je ujeta iz izbe. "Moji prijatelji, ki tudi že poznajo te kraje iz vojne," ji je povedal Sandrini ter jo prijel za roko. "Pripovedoval sem jim o tebi in radi bi te poznali..." "Čakaj, saj pridem!" je dejala in se mu hotela izviti. Gostje so videli, da je v zadregi. "Signorina, signorina!" so jo klicali in dva sta prišla na vrata ter jo prosila, naj

se ne brani in pride k njim. Videla je, da so že dobre volje in se je udala. Sandrini jo je predstavljaval. S sladkimi, občudujočimi pokloni so se ji laskali in ko se je opravičevala, da je prišla s polja, so ji zagotavljali, da take lepote še niso videli v novih pokrajinah. "Kaj bi se šalili!" jih je zavračala, dasi ji je dobro delo. "No, no, signorina, e vero!" so trdili in ko se je opravičila in odšla v kuhinjo, so bili še bolj navdušeni. Blagovali so Sandrinija in mu bili nekako nevoščljivi. "Taka svežost, to ti mora biti užitek, e!" so mežikali in se smejali. Sandrini je privzdignil oči, zaokrožil ustnice, pridvignil desnico, prikrčil prste in dal palec na kazalec, kratko zamahnil ter tlesknil z jezikom. "Altroche! ... je priznal. "Tako je treba zavojevati to ljudstvo. Prej se ne bo asimiliralo! ... je menil eden izmed gostov. "Prijetno je tako zavojevanje, če bi ga zmogli v masah, a quei maledetti preti imajo svoje ovčice na vrvciah! Greh preganjanja in s svojo besedo ščujejo nam!"

"Ne bodo dolgo! Ko prispemo do moči, pokažemo vsem, kako je treba živeti v Italiji. Kdor ne bo pariral, mu pokažemo, kod je pot v Ljubljano!" "Kolonizacijo bo, treba izvesti! V vse te kraje mora naše uradništvo in za njim morajo priti naši trgovci. Sandrini je dobro začel..." "Zato pa glej, Sandrini, da se bo poznal tvoj vpliv tudi pri volitvah! Kar smo se zmenili, drži. Vino naj ti ne dela skrbi in naj se ti ga ne zdi škoda! Vse vasi zalij z njim, samo da pridobiš glasove za našo listo! Bomo že poravnali, ko bomo gospodarji in bo samo naša beseda že napravila črto čez račune, hahaha!..." "Ali nisi prej tudi nekaj omenil, da bi bilo dobro, če bi prišel še kak agitator sem gor, ko bo čas, in imel volivni shod?" "Dobro bi bilo. Kako nedeljo, ko so zbrani tu pri meni kmetje. Drugače jih bo težkokam spraviti, da bi nas poslušali," je pojasnil Sandrini. "Prav, prišli bomo in na dan volitev tudi! Še mesec dni je. Organizacija črnih srajc zaupa nate! Z vso paro bomo delali povsod, da ne padé madež dvojezičnosti na Italijo!"

"Vstajali so in se poslavljali. "Poračunali bomo že po volitvah!" so se zasmejali. Sandrini je zamahnil z roko, češ, ne, splača se govoriti o tem. "Ze greste, gospodje?" se je ljubez-nivo začudila Nina, ko so stopili v kuhinjo, da jo pozdravijo. "Mračni se že, signorina, treba je iti!" so ji povrsti odgovarjali in klanjajoč se ji po svoji južnjaški navadi, odšli iz hše. Nina je stopila za njimi, s praga jim je odzdravljala, ko so ji klicali iz avta: "A odgovaderci!" Sandriniju, ki jih je sprenil vsak svojo z odprto dlanjo in se tako po-slovili s snoparskim: "A noi!" Avto je zabrel, se sprožil in oddrevel s prvimi fašisti, ki so obiskali Križišček, pripravljajoč tla za volitve, katere naj bi zbrisal Slovence ob Soči s sveta.

SVETILNIK
katoliškega shoda.
Urejuje Rev. Bern. Ambrožič, O. F. M.

Vacation.
Tu pa tam me je kdo vprašal, kaj se je pripetilo "Svetilniku", da ga že dolgo ni več na izprehodu. Ako je še kdo, ki se zanima za to vprašanje, naj dam tukaj javen odgovor. "Svetilnik" je šel na vacation! Zakaj pa ne? Ali ima kaj manj pravice za to kot kak drug pošten Amerikanec? Si čer je pa vsaka beseda tu odveč. Na vacation je šel, pa je amen besedi.

Da je imel precej dolg vacation? To je živa resnica. Zato pa tudi upa, da se je prav dobro okrepčal in bo zanj prepričan, da je bil "Svetilnik" vacation tako dolg. Urednik namreč ni imel vacationa, ampak je imel vedno kaj na skrbi. Prav zato je pustil "Svetilniku" toliko prostega časa.

Spet v službi.
V brezmejnost se pa tudi ta dolgi vacation ni smel zavleči. Treba ga je enkrat končati in začeti spet redno službo. Zato se bo moralo pozabiti na morebitno zaposlenost in perobito moralo ostati v stalnih zvezah s papirjem. Naloga "Svetilnika" še nikakor ni končana in še dolgo dolgo ne bo.

Torej nazaj k veselemu delu, bravci in bravke naj pa zopet prično prebirati te predale, nekoliko koristi pa le pri mesejo. Če le dolgo kaplja, se nazadnje le nekaj pozna. Po namezna kaplja prebito malo pomeni, če jih je pa prav do pol, pa celo trdo skalo izdolbejo. Tako trdi že star latinski pregovor.

Pogled nazaj.
V preteklem letu svojega življenja je naš "Svetilnik" najbolj svetilikal v Baragovo stoletnico. Bezal je in bezal, po rival in porival. Sprva ni kaj prida kazalo, da bo iz tega kakšen uspeh. Ako bi bil "Svetilnik" prenehal po par mesecih svojega svetlikanja, bi bil prav gotovo kmalu popolnoma poabljen in nič drugega bi ne imel pokazati ko nekaj popisanega in tiskanega papirja. Toda delal je naprej in neprestano prilival novega olja, pa je šlo. Celo tako dobro je šlo, da se je "Svetilnik" včasih precej začudil. Sam ni bil pričakoval, da bo končni uspeh tako lep.

Leto Baragove stoletnice ima zaznamovati velik napredek naše skupne zavesti, kaj pomeni ime Baraga za Slovene sploh, posebej za ameriške Slovence. Z veseljem in s po-

nosom gledamo nazaj na pretekle mesece, ki so dali časovni okvir velikim in lepim Baragovim proslavam. Nepozabna nam ostanejo imena krajev, kjer so se slavnosti vršile. Imena kot **Eveleth, Lemont, Marquette, Calumet, Eagle Harbor, Holy Hill, Cleveland** bodo ostala zapisana z zlatimi črkami v spominu Baragovih častivcev. Lahko se reče in zapiše, da so Baragove proslave v letošnjem letu, kar jih je bilo, in kar jih še bo, dale pečet ne samo letu 1930, ampak tudi vsemu katoliškemu gibanju med ameriškimi Slovenci. Ali ni to znamenje, da Baragov duh živi med nami in veselo deluje?

Pogled naprej.
Dokler je železo vroče, ga je treba kovati. To velja tudi za naš primer. Nikar ne smemo misliti, da smo dosegli svoj namen in da sedaj lahko počivamo na svojih lavorikah ter roke križem držimo. Saj Baragove slavnosti niso bile same sebi namen. Ako take velike proslave niso zmožne vzgati trajnega ognja v duše udeležencev, morajo nujno ostati brez resničnega pomena in kmalu zapadejo pozabljenju.

Dovolj je znano javnosti, kaj je imel biti in je tudi bil poglaviti cilj vsake posamezne slavnosti in celokupnega Baragovanja v letošnjem letu z ozirom na Barago samega. **Katoliški Slovenci si želimo domačega svetnika in hočemo poklicano oblast opozoriti na to, da je Baraga zrel za altar.**

Posamezni glasovi o tem se čujejo že skozi desetletja. Letos je pa bil narejen prvi korak k temu cilju. Toda šele prvi korak! Je pa še dolga pot in če se bomo zadovoljili s prvimi korakom, naš Baraga nikoli ne bo svetnik.

Naš "Svetilnik" bo še dalje posvečal velik del svoje pozornosti temu častljivemu vprašanju in je prepričan, da ne bo brez koristi in brez uspeha, kakor v preteklosti ni bilo.

Širše naloge.
Pa spet je treba reči in zapisati, da tudi to še daleč ni vse. Tudi ako bi bil Baraga že letos med blažene prištet, bi si

ne mogli in ne smeli reči: sedaj je pa zadnja postaja našega dela dosežena in "Svetilnik" lahko mirno in poln zadovoljstva ugasne. Že večkrat smo na tem mestu in še kje drugje poudarili, da Baragi ni treba svetniške časti zavoljo samega sebe. Vse Baragovanje od najpreprostejšega govora o pomenu stoletnice pa gori do pontifikalne sv. maše v marquetteški stolnici nad Baragovim grobom mora imeti eden in isti končni cilj: **poživitev katoliške zavesti in pristno katoliškega življenja v naših vrstah.**

Naloga s takim končnim namenom pa ni nikoli do konca izgotovljena. Saj ni mogoče. Kedaj pa lahko rečemo, da smo dovolj katoliški po duhu in po življenju? Ali ne vemo, da se bere nekeje v svetem pismu: **Kdor je svet, naj se še bolj posveti? Torej če bi bili živi svetniki, bi še vedno lahko kaj navrgli k svoji svetosti.** Toda kdo si upa dajati samemu sebi ali svojim ljudem take naslove? Veseli smo že, če smemo govoriti o katoličanih. Ako se nam zdi, da lahko temu ali onemu navržemo naslov: **dober, odločen katoličan, že mislimo, da je več kot ima Bog pravico terjati od današnjega zemljana...**

Zato potrebujemo tako nujno **svejega svetnika**, da bi nam kazal pot prav tja do gospoda Boga, prav tja v njegovo očetovsko naročje, ne samo do tja, kjer se gre mimo peklenjskih vrat in pot obrne proti vicam...

Katoliška akcija.
Ne pozabiti, da se naš "Svetilnik" ne imenuje Baragov Svetilnik, temveč "Svetilnik katoliškega shoda". Baragova akcija je njegovo odlično sredstvo zlasti v tem letu in je upati, da bo še znanjši. Toda na katoliškem shodu, čigar poklicani glasnik je naš skromni "Svetilnik", je proglašil med desetimi resolucijami samo eno Baragovo. So pa še druge, ki so prav tako pomenljive in nič manj aktualne. Le slučajno so stopile v dosežanj "Svetilnikovi" bričči svetlobi nekam v ozadje, ker je Baragova resolucija zavoljo letošnje stoletnice samha po sebi zahtevala bolj odlično mesto.

Vse resolucije katoliškega shoda bi pa prav dobro kril izraz: **katoliška akcija.** Beseda akcija pomeni toliko kot **delavnost.** Pomen te besede je skoraj neomejen in silno težko, da, nemogoče bi bilo povedati, kje se katoliška delavnost neha. Tako široko in obsežno polje ima, kot je obse-

žen in širok svet, kot je obsežen in širok človekov duh. Kje so mu meje?

Nič ni treba malodušnih besed, češ, da katoliški shod ni v tem smislu ničesar pomenil. Nič ni treba negati, da vse nič ne pomaga, da je vsaka beseda zastoj, da slovensko katoličanstvo v Ameriki spi ali vsaj dremlje tako vztrajno, da ga celo angelska tromba ne bi prebudila, kaj šele kak katoliški shod ali celo motna lučka kakega brlečega "Svetilnika".

Vsaka akcija, vsaka delavnost, na pravem mestu in s pravim namenom obrodi ob svojem času in na svoj način primerne sadove. Čeprav vzame dozorevanje mnogo časa, vendar se prej ali slej med košatim listjem pokaže zaželjeni sad. Kdor bistro in nepristransko opazuje pojave v naši javnosti, bo znal zgornjo trditve marsikje obrniti na dogodke zadnjih časov...

Zato bo "Svetilnik" po najboljših močeh še dalje opozarjal na razne reči, ki so v zvezi — ali bi vsaj morale biti — z besedo in pomenom — "katoliški".

Slovenska akcija.
S ponosom in samozavestjo pristavljamo svojemu naslovu "katoliški" besedo "slovenski".

Ob mislih na ta svoj epiteton se še skoraj rajši spuščamo v jeremijade kot ob onem prvem naslovu. Skomigamo z rameni in gledamo v tla. Navadno ne pridemo dalje ko do prerekanja o ljubezni do Domovine, o pozabljenosti Domovine, o amerikaniziranju naše mladine, o umiranju našega jezika v Ameriki itd. Velika večina ne ve, kaj bi bilo reči glede vseh teh vprašanj. Ako

kdo kaj zine ali celo zapiše, navadno dobi po glavi ali vsaj po peresu, da ima dovolj in prinese izjavo, da "je to moja zadnja o tem." Prav pred kratkim je to nekdo zapisal.

V resnici je pa tak pesimizem čisto odveč. Vsak najmanjši pojav v javnosti glede teh in podobnih vprašanj pomeni življenje in je dokaz za življenje. Saj ni res, da tako strašno umiramo kot nekateri po vsej sili hočejo. Živahnost je povsod mnogo, čeprav je vse skupaj nekam neurejeno kot bi vrelo v kotlu.

Meni se pa zdi, da taka živahna neurejenost ne more pomeniti umiranja. Še starosti ne. Nasprotno bi dejal, da so to znaki mladosti! Kipenje in vrvenje in prerekanje in kritiziranje, saj to niso tako silno nezdravi pojavi! Še samo zanimanje za stvar je dokaz našega življenja.

Le na dan z besedo in ne se takoj ustrašiti, če kdo ni iste mnenja s teboj! V "Svetilniku" bo vedno prostor za vsa taka in podobna razpravljanja. Ne bodo brez koristi.

Več "Svetilnikarjev"!
Ko sem pred dobrim letom začel s to posebno rubriko, sem vabil na sodelovanje. Uspela vse leto ni bilo. Pa nič ne de. Še je čas, da se oglasite razni pisatelji in pisateljice. Ako vam je všeč tu kratko razloženi program, primate za pero, pišite in pošljite! Gradiva je dovolj.

Ako bi se v okvirju "Svetilnika" zbralo vsaj majhno število enako mislečih in redno pisajočih, bi lahko postal "Svetilnik" ena najbolj znanih rubrik v našem časopisu. — Well, zakaj pa ne?

Urednik "Svetilnika".

SLOVANSKEMU OBČINSTVU V ST. LOUIS OKRAJU V BLAGO HOTNO PRIPOROČILO.

Marko Nolan sedajni državni poslanec za 6ti okraj je po poklicu advokat. Kot zmožen jurist ima obširno znanje in prakse v zastopanju nekaterih šolskih okrajev in občin iz svojega okraja pri državnem davčnem odboru, kakor tudi pri odboru železnice in skladišč. Njemu so popolnoma znane razmere in potrebe v okraju, katerega zastopa.

Poznan je zelo dobro po celem železnem okrožju, kajti preživel je skoro celo dobo svojega življenja v mestu Gilbert, kjer so se njegovi starši naselili, predno je bilo mesto Gilbert inkorporirano.

Izvršil je svoje niže, kakor tudi višje šole na Gilbertu in potem se podal na Univerzo Notre Dame, Indiana.

Obec je znan kot dober in sprten govornik. Nekaj časa je opravljal službo na Univerzi Notre Dame kot pomožni profesor v znanstvu mestne in državne uprave. Še kot mladenič, predno je dosegel svoj cilj v poklicu delal je kot navadni delavec v rudnikih in železnicah.

Toda glejte, ta mladi mož je nastopil javno proti rudniškim družbam meseca oktobra, 1927, ko se te skušale in delovale znižati rudniško vrednost za svoto pol milijona dolarjev v okraju mesta Gilbert. Priporil si je siljno zmago nad temi družbami in s tem olajšal težko breme visokih davkov vsem davko-plačevalcem v tem okraju.

Mr. Nolan se je vedno skazal kot samostojen mož, neodvisen od raznih družb, kakor so rudniške, železnične in lesne kompanije, katere skušajo v

veliki meri kontrolirati našo državo.

Mr. Nolan je s sodelovanjem svojih prijateljev državno zbornih zastopnikov predlagal in tudi dosegel, da morajo tudi privatni detektivi dobiti licenco ali državno dovoljenje, da lahko opravljajo službo kot čuvaji za posamezne družbe. S tem je bilo odpravljeno ono tajno prikrito volunturno raznih družb, ki so najemale brezvestne navadne delavce kot detektive, kakor jih imenujemo v angleškem jeziku "Stool Pigeons".

On je tudi stavil predlog, da se vpelje enotni primarni volilni listek, tako da eden ali ne rabi razglasiti samega sebe ali je demokrat ali republikanec, kar mnogokrat spravi človeka v zadrego, posebno pa navadnega delavca. Ta njegov predlog bi bil skoraj prodrski skozi in postal državni zakon. A nesrečni, ta njegov predlog je bil pobit le z malo večino.

Mr. Nolan se je posebno potrudil, da bi bil vpeljan in ustanovil državni zakon za pokojnino za stare in onemogle možje in žene, da se ne bi rabil potikati se po državnih sirotišnicah, kakor se morajo sedaj. On je bil prvi ki je sprožil to misel v državni zbornici v državi Minnesota.

Pri lanskem zborovanju državne zakonodaje se je hrabro vojskaval in boril da je preprečil in pobil nakane in načrte raznih železno-rudniških družb, ki so skušale na vse pretege in zvijače znižati vrednost železnih rudnikov v St. Louis County za svoto \$75.000.00. To bil velik udarec za majhne davko-plačevalce in tudi za naše šole. Na ta način bi bili večji davki naloženi na majhne davko-plačevalce od 30 do 40 odstotkov.

Mr. Nolan je že mnogo storil za delavsko ljudstvo v železnem okrožju, in še mnogo bo storil, ako ga boste izvolili za državnega senatorja prihodnji torek 4. novembra.

Toplo se ga priporoča vsem volilec v 6tem okraju kot moža poštenjaka in vestnega državnika.

Z odličnim spoštovanjem
(Pol. oglaš.) Publikacijski odbor.

KVALITETA — TOČNOST POSTENJE
Δ F. WARHANK
zanesljivi lekarnar — založnik fotograficnih potrebščin.
2158 West 22nd Street
vogal Leavitt cest
CHICAGO, ILL.

VOLILEM

Po informacijah, ki jih je prejela oblast volilnih komisarjev od preglednikov glasovnic v volilnih kontestih, in po poročilih, ki so bila poslana na urad volilnih sodnikov in uradnikov, se kaže, da se pri vsaki volitvi ne more šteti veliko število volilcev, ker volilci po pomoti ali nepazljivosti niso zaznamovali svojih glasovnic po načinu, ki ga zahteva zakon. Urad želi, da se uporabi vsako sredstvo, ki stoji na razpolago, da se pouče volilci, kako pravilno zaznamovati glasovnice. Naslednji podatki, ki povedo, kako zaznamovati glasovnice, so bili izdelani od urada za publiciranje in časnikih in drugih splošnih publikacij, v upanju, da bodo informacije, ki so v njih zapopadene, v korist volilec in da bodo preprečile nekaj napak, ki bi bile drugače napravljene pri volitvah.

KAKO ZAZNAMOVATI GLASOVNICE

Splošno pravilo, po katerem se naj začrtavajo posamezni znaki na glasovnici, je to, da se more iz glasovnice, na kateri so ti znaki napravljene, razbrati namera volilčeva. Volilec pa mora svojo namero izraziti v skladu z zakonom. Tudi, ako je ta namera volilčeva očitvidna, a ni namera izražena v skladu z zakonom, se glasovnice ne more upoštevati.

Po statutih mora volilec označiti svojo namero glede kandidatov ali predloga, o katerem se glasuje

- 1) S križcem, ki ga zariše v krog stranke pred listo kandidatov, ki si jih izbere.
- 2) S križcem, ki ga zariše v četverkot pred imenom posameznega kandidata ali posameznih kandidatov, ki si jih izbere. Ali
- 3) S križcem, ki ga zariše v prostor, določen v ta namen na glasovnici glede katerega koli predloga.

Križec pomeni križanje dveh črt. Ako črte ne preseka druga druge znotraj kroga ali četverkota na kandidatski listi, ali znotraj prostora, določenega v ta namen na listi za kak predlog, se glasovnica ne more upoštevati. Križ je lahko majhen, ali pa tudi dovolj velik, da lahko izpolni ves krog ali četverkot na kandidatski glasovnici, ali da izpolni prostor, določen v ta namen na glasovnici za kak predlog. Črte križa lahko segajo izven črt kroga ali četverkotnika na kandidatski listi ali izven črt prostora, določenega v ta namen na glasovnici za kak predlog.

Vsled slabega vida ali drugih vzrokov se dostikrat zgodi, da se črte križca ne presekajo znotraj kroga ali četverkota na kandidatski glasovnici, ali znotraj prostora, določenega v ta namen na glasovnici glede kakega predloga. V takem slučaju, ako je volilec skušal zaznamovati s križcem samo krog stranke na vrhu glasovnice za kandidata njegovega izbora, je glas izgubljen za vse kandidata na glasovnici. Če je volilec skušal zaznamovati s križcem četverkotnik pred imenom kakega posameznega kandidata njegovega izbora, je glas izgubljen za tistega kandidata. Ako je volilec skušal zaznamovati s križcem prostor, določen v ta namen na glasovnici za kak predlog, je glas izgubljen za tisti predlog.

Dokler se črte križca presekajo znotraj kroga ali četverkota na kandidatski glasovnici ali znotraj prostora, določenega v ta namen, na glasovnici za kak predlog, ali če je presekal črte križca na črti, ki tvori krog ali na katerikoli črti, ki tvori četverkotnik, se taka glasovnica upošteva za kandidata ali za predlog, ki je zaznamovan s tem križcem. Ako se črte križca presekajo zunaj kroga ali četverkotnika na kandidatski listi ali zunaj prostora, določenega v ta namen na glasovnici za kak predlog, se glas ne more šteti za kandidata ali za predlog, ki je zaznamovan s takim križcem. To velja celo tedaj, kadar bi se namen volilčev zdel popolnoma jasen, in tudi, ako bi del kake črte, ki tvori križ, segal v krog ali četverkot na kandidatski glasovnici ali v prostor, določen v ta namen, na glasovnici za predlog. Nobeni znaki, katerekoli vrste, razen križca, se ne morejo smatrati za zakoniti zaznamovanje glasovnice. Glasovnice, zaznamovane s kakoršnimkoli drugim znakom, razen s križcem, se ne morejo upoštevati.

Včasih skuša kak volilec zaznamovati svojo glasovnico z revizijskim znakom (Check mark). Ker zahteva statut, da mora volilec zaznamovati svojo glasovnico s križcem in ne s kakim drugim znakom, se glasovnice s takimi revizijskimi znaki ne morejo šteti. Drugi volilci imajo zopet navado, da zapišejo besedo "Yes" ali besedo "No" v krog ali četverkotnik na kandidatski listi ali v prostoru, določenem za to zaznamovanje na glasovnici za predlog. Besedi "Yes" ali "No" niste zakoniti način, s katerim se izrazi namen volilca, in se smatrata za neveljavni znak. Glasovnice, zaznamovane z besedami "Yes" ali "No", se ne morejo šteti.

Križec v krogu na vrhu kake strankine liste in noben drug znak na glasovnici, edini označuje namen glasovanja za vse kandidata pod tako zaznamovanim krogom, in se edini sme upoštevati.

Križec v četverkotu označuje namen glasovanja za kandidata, pred katerega imenom stoji četverkot in križec. Temeljno pravilo je, da se mora križec na vrhu strankine kolone vedno umakniti in dati prednost križcu v četverkotu pred imenom kakega kandidata v koloni kake druge stranke, in sicer na podlagi dobro utemeljene teorije, da je križec v četverkotu neposredno pred imenom posameznega kandidata bolj direktni izraz volilčevega namena, kakor pa križec v krogu na vrhu liste strankinih kandidatov.

Ako volilec zaznamuje s križcem krog na vrhu kake strankine kolone in nato zaznamuje s križcem še ime kakega kandidata v kaki drugi koloni, se mora šteti glas za tistega kandidata, pred katerega imenom stoji križec v četverkotu; vendar pa ima križec v krogu zakonito veljavo za volitev kandidatov za druge urade pod zaznamovanim krogom.

- JOHN S. RUSCH, Chief Clerk.**
FRANCIS X. BUSCH, Attorney.
EDMUND K. JARECKI
County Judge
- FRED V. MAGUIRE**
Mrs. MABEL G. REINECKE
HARRY A. LIPSKY
- Board of Election Commissioners of the Cities of Chicago, Chicago Heights and Berwyn, the Town of Cicero, and the Villages of Semmit and Evergreen Park.

POZOR!
Velika Blasnikova Pratika
za leto 1931
JE TUKAJ!
Cena 20 centov
S POŠTNIINO
Pišite takoj po njo dokler v zalogi.
Pratika je letos prav izvrstno urejena in bo vsakemu ugajala.
Zastopniki in razpečevalci Pratik naj prijavijo, koliko jih želijo.
Naročila sprejema
Knjigarna Amer. Slovenec
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

Slabi časi
se lahko pretrpijo, ako se ima hranilno vlogo v zanesljivi banki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POSTAVNE LISTINE
za tu in stari kraj vam napravi
Anton F. Kozleuchar
— JAVNI NOTAR —
TISKARNA
vstopnice, plakate, pravila, listine, pisemske papirje, kuverte in drugo, vam najceneje napravi
ANTON F. KOZLEUCHAR
419 — 51st Avenue, West Allis, Wis.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

"Ne vem, svitli cesar. Belega plemena sem in našemu predniku je bilo ime Adam."

"Morebiti je drugo ime za Kvecalkotl," je rekel. "Ze zdavnaj je bilo prerokovano, da se bodo njegovi otroci vrnili, in kakor vse kaže, je sedaj prišla ura njihove vrnitve." Pri teh besedah je globoko vzdihnil, nato pa je še rekel: "Pojdi sedaj. Jutri mi boš povedal kaj več o teh Tjulih in zbor duhovnikov naj potem odloči o tvoji usodi."

Ko pa sem slišal besedo duhovniki, sem se začel tresti po vsem životu in milo proseč sem sklenil roki in vzdiknil:

"Ubij me, ako je tvoja volja, svitli cesar, prosim te samo ne izroči me zopet v roke duhovnov."

"Mi vsi smo v rokah duhovnov, ki so usta božja," je odgovoril hladno. "Povrh tega mislim, da si mi lagal."

Nato sem odšel sluteč nesrečo in tudi Guatemok je bil videti potr. Bridko sem proklinjal uro, ko sem rekel, da sem španske krvi in vendar nisem Španec. Da bi bil vedel, kar sem vedel že tedaj, bi mi nobeno mučenje ne izvabilo teh besedi iz mene. Ampak sedaj je bilo prepozno.

Guatemok me je peljal v sobane te palače na Čapotepeku, kjer ga je čakala njegova žena, kraljeva princezinja Tekuicpo, jako ljubka gospa, in ž njo druge gospe, med njimi Montezumova hči kneginja Otomi, in nekoliko plemičev. Tukaj so postregli z bogato večerjo, pri kateri sem sedel poleg kneginje Otomi, ki je jako milostno govorila z menoj in me izpraševala mnogo reči o moji domači deželi in ljudstvu Tjulov.

Od nje sem bil zvedel, da je cesar v velikih skrbeh zavoljo teh Tjulov ali Špancev, da je jako praznoveren in veruje, da so otroci boga Kvecalkotla, ki pridejo, kakor pravijo stare prerokbe, in mu vzamejo deželo. Bila je v resnici tako milostljiva in tako kraljevsko ljubka, da sem izza onega časa, ko sem bil odšel od doma, prvokrat čutil, da mi je srce ganila druga ženska poleg moje zaročenke, katero sem bil pustil daleč na Angleškem in katero ne bom nikdar več videl, kot sem mislil. In pozneje sem dožal, da tisto noč ni bilo samo moje srce ganjeno.

Blizu naju je sedela druga kraljevska gospa Papancin, Montezumova sestra; bila ni niti mlada niti ljubka, a vendar prav milega obraza in žalostna, kakor da bi slutila bližnjo smrt.

Ko je bila gostija končana in smo pili kakao ali čokolado in kadili tobak v pipah — čudna, a kaj pomirljiva navada, ki sem se je privadil v Tobasku in katere nisem mogel opustiti, dasi se tukaj na Angleškem težko dobi to zelišče — so me peljali v mojo spalnico, majhno izbo, opaženo z deskami iz cedrovega lesa. Dolgo časa nisem mogel zaspati; prevzel me je spomin na vse, kar sem čudnega videl v tej čudoviti novi deželi, ki je bila tako civilizirana, a vendar tako barbarska. Mislil sem na tega cesarja z otožnim obrazom, neomejenega gospodarja nad milijoni prebivalcev, katerega je obdajalo vse, kar si more človeško srce poželeti, ogromno bogastvo, stotine ljubkih žen, ljubeči otroci, neštivilne vojske, ves sijaj umetnosti, na cesarja, ki je vladal najlepše cesarstvo na zemlji, ki je imel vsako veselje, vsako zabavo na uslugo, ki je

bil bog v vseh pogledih razun svoje umrjenosti in čaščen bog, in je bil vendar žrtev strahu in praznoverja in imel težje srce kakor najnižji suženj v njegovih palačah. Tukaj sem videl nauk, kakor ga je kralj Salomon oznanjal, kajti ta Montezuma je lahko vzdiknil s kraljem Salomonom:

"Nabral sem si tudi zlata in srebra, in posebni zaklad kraljev in pokrajin; pridobil sem si pevce in pevke, in radosti človeških in godbenega orodja in to vsake vrste. In karkoli so si pozelele moje oči, jim nisem odrekel, svojemu srcu nisem kratil nobenega veselja. In glej, vse je bilo nečimurnost in mučitev duha in nobene koristi ni bilo pod solncem."

Tako bi bil lahko vzdiknil, tako je tudi v resnici vzdiknil z drugimi besedami, kajti kakor nam tako lepo kaže slika okostnjakov in treh vladarjev na severni strani ladije v naši domači ditchinghamski cerkvi — tudi kralji imajo svojo usodo in oni niso deležni nič več sreče kot vsi ostali sinovi človeški. V resnici je sploh nikdo ni deležen, kakor mi je nekoč dejal moj dobrotnik Fonseca; prava sreča je zgolj sen, iz katerega se venomer prebujamo v žalosti našega kratkega, mukepolnega dne.

Nato so mi misli poletele k drugi prikazni, k oni nad vse ljubki devici, kneginji Otomi, ki me je, kakor sem mislil, tako prijazno gledala; ta privid mi je bil sladak, saj sem bil mlad, in moja draga, angleška Lilija je bila daleč, daleč, in zame za vedno izgubljena. Ali je potemtakem čudno, da se mi je ta indijanski mak zdel? Resnično, kje je možak, katerega ne bi bila preyzela njena milina, njena lepota in tisti znak kraljevske dostojanstvenosti, ki prihaja od kraljevske krvi in vsakdanjega izvrševanja oblasti in moči? Kakor bogata čudesa oblačila, ki ga je videla, je njeno barbarstvo, ki sem ga sedaj videl samo od boljše strani, privlačilo in omamljalo oči moje duše, podelujoč njeni ženski dražesti neko novo lastnost, čudno, resnobno, nekako jutrovske sijajost, ki je ni v naših dobro vzgojenih angleških ženskah, ki je hkratu prevzemala čute in domišljije in ž njima zaslužila srca.

Otomii je bila namreč ženska, o kakršnih možki pač sanjarijo, a si jih kaj redkokdaj pribore, saj ima svet malo takih bitij in še manj krajev, kjer se vzgoje. Bila je čista in strastna obenem, kraljevske krvi in kraljevskega srca, bogate narave in nadvse ženska, vendar srčna kot možki in krasna kot noč; imela je duha, ki ga je žejalo po vednosti, in dušo, ki je nobena žalost ni mogla streti; bila je vedno izpremenljiva v zunanjem vedenju in razpoloženju in vendar nad vse zvesta in prožeta moške časti; taka je bila Otomi, hči cesarja Montezume. Mar je bilo potemtakem čudno, da se mi je videla prekrasna ali da sem jo tudi jaz vzljubil, potem ko mi je usoda naklonila njeno ljubezen? In vendar je bilo v njeni naravi ono, kar bi me moralo zadrževati, samo da bi bil poznal tisto, kajti pri vsej svoji dražesti, svoji lepoti in svojih vrlinah je bila v svojem srcu še vedno divjakinja, in včasih jo je prevladala njena kri, najsi jo je še tako skušala prikriti.

(Dalje prih.)

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkoprirana 12. oktobra, 1923. SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS

ODBOR ZA LETO 1929:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street. Podpredsednik: Andrew Glavach, 2210 So. Damen Ave. Tajnik: Victor Mladich, 1914 West 22nd Place. Blagajnik: John Gottlieb, 1845 West 22nd Street. Zapisnikar: Joe Oblak, ml., 2313 So. Winchester Avenue. Duhovni vodja: Rev. Anselm Murn, O. F. M. Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl.; Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St. Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. 22nd St.; John Falle, 1937 W. 22nd Pl.; Stefan Foys, 1907 W. 22nd St. Duhovni vodja: Rev. Anselm Murn, 1852 W. 22nd Place. Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. 22nd St. Reditelj: Anton Zidariš, 1842 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo sredo ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovencev v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

SLOVENSKA PODPORA DRUŽBA SV. MOHORJA.

Chicago, Ill.

Prihodnja seja Družbe sv. Mohorja se vrši v nedeljo, dne 2. novembra, točno ob 2. uri popoldne v navadnih prostorih.

Člane in članice se prosí, da se udeležite polnoštevilno, da se naredijo vse priprave za domačo zabavo, ki se bo vršila meseca novembra.

Člane ali članice, ki so zaostali s svojimi prispevki, se prosí, da to poravnajo, drugače se mora tajnik ravnati po pravilih.

V. L. Mladich, tajnik.

VOLITE Frank E. PALACZ

republikanski kandidat za 9. senatorskega distrikta v Illinoisu,

ki se nahaja v 11, 12, 13, 21 in 22. wardu mesta Chicago.

Se priporoča rojakom Slovincem kot njih prijatelj na volilni dan

Volitve 4. novembra 1930.

FINGL'S FAMILY FORMULA

- F. F. F. Rubiseptine, izvrstna tekočina za izpiranje ust in za grgranje 35c
- F. F. F. Grip-Acold-Capsules, uničuje prehlad 50c
- F. F. F. Corn Remedy, hitra odpomoč za kurja očesa 25c
- F. F. F. Prašek za glavobol, prežene bolečine..... 25c
- F. F. F. Balzam za pljuča za trdovratne kašelj.....35c
- F. F. F. Liniment ni mastno—učinkuje skozi kožo—hladilno — da zdravo barvo..... 35c
- F. F. F. Laxatea iz čistih rastlin 25c
- F. F. F. Laxatabs kot obkladek za jetra 25c

FINGL'S DRUG STORE

— EDINI IZDELOVALCI — S. V. ogel 21. in Wood ceste, Chicago, Illinois.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ŽEFRAN

1941 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: Roosevelt 3408 Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvašna kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

BRZA ZVEZA v EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih HAMBURG DEUTSCHLAND ALBERT BALLIN NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerne cene. Direktna železnika zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinskih parnikih ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE 177 N. Michigan Avenue Chicago

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Nič ne dajo, ampak . . .

Prav nič ne dajo na kak papežev žegen pri Prosveti, se razume. Zaničljivo brenejo to robo, ako kak katoličan podudari, da je bil kje ta žegen. Ampak. Vsaj notira Prosveta vest, da je papežev žegen hudo razburil sicer le diplomate, kakor se glasi, a obenem je nekaj tudi ta žegen z nemškimi političnimi strankami v zvezi, kakor se v notici omenja. Papež je mladini, ki je prišla iz Nemčije v Rim, govoril nekaj o obnovljenju, obnovljenju tudi — dežele. Težko, da bi bil imel papež kake politične zadeve v mislih, ampak kako politično obnovljenje bi zadelo pač najmočnejšo politično stranko v Nemčiji, namreč socialistično, in vse kaže, da je moralo nekaj strahu priti tudi v kosti naših slovenskih socialistov, ako bi ta papežev žegen le utegnul kaj izdati. Kdo bi se drugače za ta žegen brigal, če bi bil v vsakem slučaju brez pomena,

Pomoč — sitna roba.

Prvo. Neki chicaški list poroča (Prosveta pravi: tudi to-le):

"Preko 10,000 katoličanov se je udeležilo otvoritve svečane javne pobožnosti na čast sv. Tereziji, mali rožici, v karmelitski cerkvi, 64. cesta in Woodlawn Ave. Pobožnost, ki bo trajala sedem dni, je namenjena molitvam za olajšanje brezposelnosti in vrnitev splošne prosperitete v Združenih državah in Kanadi."

Prosveta dostavlja:

"Ekonomske razmere tega sveta vplivajo tudi na nebeško kraljestvo, ki ni od tega sveta. Včasí so svetniki in svetnice imele v svojem področju le letino polja in živino poleg kuge in vojne, danes pa so pozvane, da skrbе tudi za uposilete delavcev in splošno prosperiteto po Ameriki. Some job! Morda 'mala rožica' poskrbi, da se kmalu obnovi borzno spekuliranje na debelo, nakar pride prosperiteta za kapitalistične raketirje!" To je drugo.

Naj bo še tretje. Saj se mora Prosveti roba videti zelo važna, ako postavlja to celo na prostor uvodnih člankov.

Ako je tako, kakor se glasi prvo, moram dotični cerkvi pripustiti umestnost ali neumestnost takega namena. Namen je na sebi O. K., ampak pri načinu tudi na katoliški strani ni vedno vse na mestu. Iz cerkve se človeški element ne more izločiti.

Drugo je Prosvetin komentar. Posredovanje svetnikov je treba razumeti. Pri Prosveti bo vse tabu. Saj mora biti. "Včasih so imeli v področju svetniki kugo . . . vojno, polje, in živino . . ." Imajo še vedno, if you please. Pozabil ali . . . je članek na — lakoto. Brezposelnosti okoli Prosvete ni, niti se tam ne bo občutilo, da ni prosperitete v Ameriki, saj še prihaja vse. Zato se lahko zavavlja na — svetnike in svetnice. Recimo pa, da bi tam okoli Prosvete nastala — lakota, huda lakota, popolna lakota . . . in bi vse jamranje ne pomagalo na nobeno stran, argot, stavim, da bi bili v takem slučaju še svetniki in svetnice dobri, ker iz take lakote sta le dva izhoda, ali puf . . . ali pa svetniki. Prvo pa je grdo in mevzasto in bi bila lakota morda pozobala celo kak revolver . . . toraj . . . bi utegnili še zavijati oči. Sicer pa, kakor hočejo.

Radi "kapitalističnih raketirjev" ni treba biti v skrbeh, te imajo s seznamu.

Zdi se pa, da bi pri Prosveti niti zadovoljni ne bili, ako bi prišla pomoč pri brezdelnosti drugih od take strani, ker bi sami padli kot — pomočniki skozi. Šlo bi toraj za neko konkurenco. Odtod precej zabavljive jeze.

Ni več zaščitnica?

Amerikanska vlada baje ni več zaščitnica takih, ki se borijo za svobodo, a so morali radi tega pred zasledovanjem lastnih vlad bežati sem v Ameriko. Tako se vsaj trdi.

Amerikanska vlada sem ali tja. Dejstvo je, da so politični begunci od nekdanj našli v naši Uniji varno zavetišče, in ga najdejo še danes. Ampak nihče ne bo od kake vlade, ki količkaj zasluži to ime, zahteval, da naj mirno trpi kakega takega begunca, ki je prišel sem in ruva zdaj zoper amerikansko vlado, kakor je prejšnje ruval doma. To niso nobeni boritelji za svobodo, kakršni so bili nekdanj, to so navadni preukuhci, ki so zoper vsako vlado, ako ta ni morda v njih rakah. Tudi politična svoboda mora sloneti na neki vsaj razsodni podlagi, dasi se ta svoboda lahko različno tolmači, ampak golo prekučstvo, revolucioniranje le radi revolucioniranja, komunistično stremljenje, ki ni noben komunizem . . ., to vendar ne spada med vsebino kake politične svobode.

Italijan Guido Saria je čisto navaden političen bandit, kakršnih je vse polno na Laškem, in njegov sorojak R. Borgini ne bo dosti boljši.

Naša vlada ni takšna, kakršna bi imela biti, ampak nekak vlada je pa le še tudi na tej vladi, če čuti v sebi moč in dolžnost, da se iznebi političnih prekučuhov in banditov. Ako taki elementi rabijo besede svoboda zase, pomeni to golo preklinjevanje svobode.

Nesreča pri Rušah

25letni, v tovarni za dušik v Radečah zaposleni delavec Hubert Barbarič, si je pri padcu s kolesa zlomil levo gornjo čeljust.

Padec

V Preširnovi ulici na Bledu je padla 84 letna Kupčeva mati, ko se je hotela vsteti na stol. Reva ni opazila, da ni stola. Hudo se je poškodovala na glavi.

Čudno plačilo

Kmetu Ivany C., v Potoški vasi je pri poljskem delu pomagal nekaj dni 18 letni sosedov sin Rudolf B. Ko je nekaj dni po končanem delu prašal za plačo, ga je kmet naklestil z gnojnimi vilami po hrbtu in po nogah. Z metlo pa po glavi.

V NAJEM STANOVANJE

na 1833 W. 22nd St., 2. nadstropje, Chicago. Pet sob, elektrika, kopalnica; \$20.00 na mesec. Pokličite Wellington 4528. (3285)

Rojakom se priporoča

FRANK ERMENC

Funeral Director and Embalmer

EDINI SLOVENSKI POGREBNIK

V MILWAUKEE, WIS. 401 Grove Street. Phone Hanover 876

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točne postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobenega naročila preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.